

IN BEELD: HET AMERIKAANSE KIESCOLLEGE

OMSCHRIJVING

In deze werkvorm bekijken leerlingen een NOS-video over het kiessysteem in de Verenigde Staten en denken ze na over swing states. Ze overleggen over de gevolgen van het kiescollege voor de Amerikaanse democratie.

LEERDOELEN

- Leerlingen begrijpen het Amerikaanse kiessysteem met kiesmannen.
- Leerlingen begrijpen de verschillen met het Nederlandse kiessysteem.
- Leerlingen kunnen hun mening over bepaalde kenmerken van het Amerikaanse kiessysteem – en de consequenties daarvan – beargumenteren.

BRONNEN

- ‘Winner takes all: zo werken de Amerikaanse verkiezingen’ / NOS Nieuws, 28 september 2020
- ‘Build your own US election: plot a path to victory for Biden or Trump’ / Guardian, 28 september 2020
- ‘U.S. Election 2020: What is the Electoral College?’ / BBC News, 7 augustus 2020
- Sean Illing, ‘The real reason we have an Electoral College: to protect slave states’ / Vox, 12 november 2016

DUUR

30 minuten

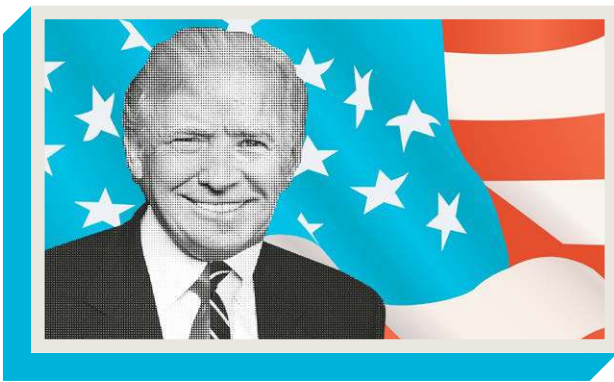
BENODIGDHEDEN

- Voor elk duo een werkblad
- Voor elk duo een ‘spiekbrieven’: [de ProDemos infographic over de Amerikaanse Verkiezingen](#)
- Filmpje ‘Winner takes all: zo werken de Amerikaanse verkiezingen’ / NOS Nieuws, 28 september 2020 (5:13 min)

HANDLEIDING

1. Vertel dat op 3 november dit jaar de Amerikaanse presidentsverkiezingen plaatsvinden. Vraag de leerlingen naar wat ze over deze verkiezingen weten: wie zijn de kandidaten? Is er hen iets bijgebleven van voorgaande verkiezingen in de Verenigde Staten? Wat valt hen nu op in het nieuws?
2. Deel de leerlingen op in duo's, deel de werkbladen en 'spiekbrieven' uit, en laat hen de vragen op het werkblad doorlezen.
3. Start dan het NOS-filmpje. Tijdens het kijken kunnen leerlingen aantekeningen maken.

4. Laat de leerlingen in duo's de vragen op het werkblad beantwoorden. Bij het beantwoorden van de vragen kunnen ze de spiekbrieven met infographics gebruiken.
5. Bespreek de antwoorden van de leerlingen klassikaal en vul deze aan met onderstaande reflectievragen.
  - a. Reflectievraag bij vraag 3 (NOS-video): Wat vind je ervan dat er zo strategisch campagne wordt gevoerd?
Bediscussieer dat burgers in bepaalde staten hierdoor minder aandacht krijgen. Andere staten krijgen wel aandacht maar in een heel korte periode. Amerikaanse kiezers kunnen hierdoor hun vertrouwen in de democratie verliezen.
  - b. Reflectievraag bij vraag 4/5/6 (tweet President Trump): Wat vind je ervan dat de presidentskandidaten veel op Twitter en andere social media zitten? Vind je dat goed of slecht voor het contact met burgers?
In deze context kun je het hebben over een pre: persoonlijker contact met de president(skandidaten). Burgers krijgen het gevoel dat een politicus dichterbij hen staat en krijgen zo mogelijk meer vertrouwen in de democratie, en meer zin om te stemmen. Een tegenargument kan zijn dat boodschappen zonder filter en journalistieke duiding terechtkomen bij kiezers, terwijl traditionele media meestal ook tegengeluiden laten horen, en er duiding wordt gegeven en informatie wordt geverifieerd.
  - c. Reflectievraag bij vraag 4/5/6 (over het kiescollege):
Hoe zou het komen dat er in de Verenigde Staten een kiesstelsel is met een kiescollege?
Als historische reden hiervoor wordt vaak de grootte van het land genoemd en de communicatieproblemen die dat opleverde. Een andere reden die genoemd wordt, is dat ze hiermee een balans tussen grote en kleine staten wilden bewerkstelligen. Ook wordt wel gezegd dat de bedenkers van het stelsel weinig vertrouwen hadden in de stem van gewone burgers en daarom 'wijze kiesmannen' aanstelden. Je kunt eraan toevoegen dat vroeger tot-slaaf-gemaakte niet mochten stemmen, maar wél meetelden bij het bepalen van het aantal kiesmannen. De zuidelijke staten (waar veel mensen in slavernij leefden) kregen daardoor relatief veel kiesmannen. Zo kregen die staten met dit stelsel meer invloed op de keuze van de president dan ze zouden hebben bij directe verkiezingen.

ProDeMos
Huis voor democratie en rechtsstaat

LESTIPS & WERKVORMEN OVER DE AMERIKAANSE PRESIDENTSVERKIEZINGEN

IN BEELD

WERKBLAD 1 > HET AMERIKAANSE KIESCOLLEGE

1. Bij de NOS-video van 28 september 2020: In Nederland wordt de partij met de meeste stemmen ook de grootste partij in de Tweede Kamer. De minister-president komt meestal uit die partij. Wat voor verschillen zie je met het Amerikaanse kiessysteem?

---

2. De journalist vertelt over swing states. Letterlijk betekent dat 'schommelstaten'. Leg in je eigen woorden uit wat er bedoeld wordt met dat 'schommelen' en waarom deze staten zo genoemd worden.

---

3. Kijk naar de tabel met enkele swing states hiernaast.

Stel: je bent de democratische presidentskandidaat Joe Biden. Het is 1 november. Op 3 november beginnen de verkiezingen. Je hebt een eigen vliegtuig met genoeg brandstof om naar deze 5 staten te vliegen. Maar jouw campagne team kan per dag maar één grote campagne in één staat organiseren. Je moet dus 2 staten uitkiezen. In welke 2 staten ga jij campagne voeren? Waarom? Waarom ga je niet naar de andere staten?

STAAT EN AANTAL KIESMANNEN	UITSLAG 2012	UITSLAG 2016	WAT VOORSPELLEN DE POLLS IN 2020?
Arizona (11)	Republikeinen wonnen	Republikeinen wonnen	Biden gaat winnen met 3,7 kiesmannen
Florida (29)	Democraten wonnen	Republikeinen wonnen	Biden gaat winnen met 1,6 kiesmannen
Michigan (16)	Democraten wonnen	Republikeinen wonnen	Biden gaat winnen met 7,1 kiesmannen
Ohio (18)	Democraten wonnen	Republikeinen wonnen	Biden gaat winnen met 1 kiesman
Pennsylvania (20)	Democraten wonnen	Republikeinen wonnen	Biden gaat winnen met 4,9 kiesmannen

4. Bij een Tweet uit 2012 van President Trump:

Waarom zou je het kiescollege – zoals President Trump ooit deed – kunnen beschrijven als een 'ramp voor een democratie'? Gebruik in je antwoord de begrippen 'electoral vote' en 'popular vote'.

---

5. Waarom zou President Trump nu, in 2020, deze tweet waarschijnlijk niet meer de wereld insturen?

---

6. Stel: Joe Biden tweet vandaag 'Het kiescollege is een ramp voor onze democratie'.

Wat zou jij daarop antwoorden? Schrijf je eigen tweet op in maximaal 140 tekens. Bespreek daarna jullie tweets met elkaar.

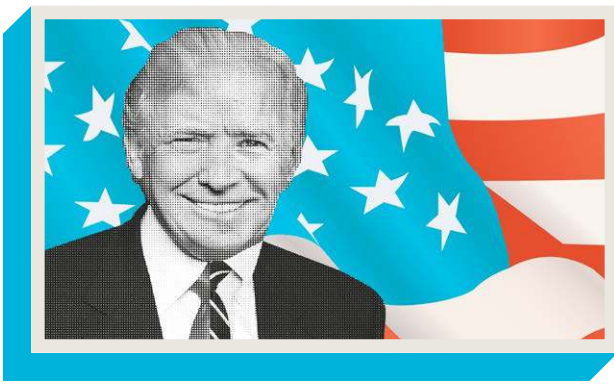

ANTWOORDMODEL

ANTWOORDMODEL BIJ 'HET AMERIKAANSE KIESCOLLEGE'

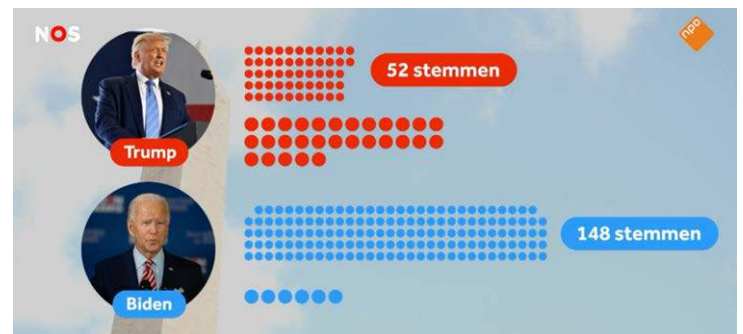
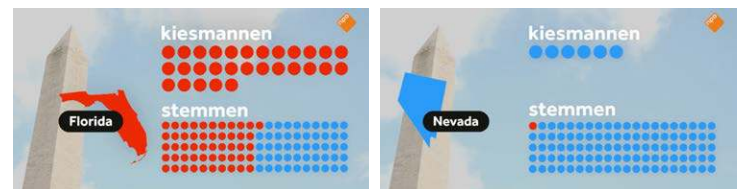
Bij de NOS-video van 28 september 2020:

1. Verschillen tussen het Nederlandse en Amerikaanse kiessysteem zijn bijvoorbeeld:
  - In Amerika zijn er twee grote partijen; Nederland heeft veel meer partijen.
  - Nederland kent geen kiescollege: je stemt niet op een tussenman/kiesman, maar direct op een kandidaat van een bepaalde politieke partij die (mogelijk) in de Tweede Kamer komt. (Al zou je het een klein beetje kunnen vergelijken met het kiezen van de Eerste Kamer via de Provinciale Staten.)
  - De Verenigde Staten heeft een meerderheidsstelsel (met 'winner-takes-all' systeem). In Nederland is er een stelsel van evenredige vertegenwoordiging.
  - Nederland kent een parlementaire, constitutionele democratie (de burgers kiezen parlementsleden; er is een niet-verkozen koning); de V.S. is een federale, constitutionele republiek (waarbij de centrale regering én de president om de vier jaar worden gekozen - afwisselend, altijd in de even jaren)
2. Deze staten 'schommelen' omdat nog onduidelijk is of ze 'rood' of 'blauw' (Republikeins of Democratisch) gaan stemmen: de 'schommel' kan nog beide kanten op.
3. Eigen antwoord. Strategische keuzes kunnen bijvoorbeeld zijn:
  - Ik probeer zoveel mogelijk kiesmannen te verzamelen, door naar de twee staten te gaan met de meeste kiesmannen: Florida en Pennsylvania.
  - Ik ga in ieder geval niet naar Ohio: daar zijn te weinig kiesmannen te winnen en ik sta maar met 1 kiesman voor in de polls
  - Ik vind Florida en Ohio te riskant: misschien verlies ik, want ik sta maar 1 en 1.6 kiesman voor in de polls.Ik richt mijn campagnes op Pennsylvania en Michigan, ook al zijn dat minder kiesmannen, omdat ik vertrouw op de polls. Ik ga ervan uit dat ik ook in de andere swingstates win en zo het aantal kiesmannen verhoog.

Bij de Tweet uit 2012 van President Trump:

4. Bij een democratie gaat het om de wens van het volk. In de Verenigde Staten kan de meerderheid van het volk stemmen vóór de ene presidentskandidaat (popular vote), terwijl vanwege het kiesmannensysteem en het winner takes all-principe toch de andere kandidaat president wordt (electoral vote). Herhaal hier eventueel (samen met de leerlingen) de rekensom uit de video:

Florida heeft 29 kiesmannen; Nevada 6 kiesmannen. Stel: in elke staat stemmen 100 kiezers. In Florida krijgt Trump 51 stemmen en wint daarmee 29 kiesmannen. Biden verliest met 49 stemmen. In Nevada krijgt Biden 99 stemmen en wint daarmee 6 kiesmannen. Trump verliest met slechts 1 stem. Trump krijgt nu 29 kiesmannen met in totaal 52 stemmen (hij wint de electoral vote); Biden krijgt 6 kiesmannen en staat nu achter in de presidentiële race, ondanks zijn totaal van 148 stemmen (popular vote).

5. President Trump heeft in 2016 baat gehad bij de electoral vote. Ook al stemden er zo'n 3 miljoen meer mensen voor Hillary Clinton, toch werd hij president.
6. Eigen antwoord.